

Andrzej Kansy, Towarzystwo Naukowe Płockie, Szkoła Wyższa im. Pawła Włodkowica w Płocku

Internet w służbie samorządu

Internet in the service of the local government

tekst przesłany do redakcji 26 października 2013 roku, zrecenzowany 17 lutego 2014 roku, zaakceptowany do druku 1 marca 2014 roku

Streszczenie: W artykule poruszono zagadnienie możliwości wykorzystywania w pracy samorządowej treści zawartych w Internecie. Zweryfikowano przypuszczenie, że Internet może być dla samorządowców przydatnym narzędziem do pozyskiwania uporządkowanych informacji. Ponadto wskazano serwisy internetowe, z których najczęściej korzystają osoby związane z samorządem terytorialnym.

Słowa kluczowe: Internet, samokształcenie, samorządowcy

Summary: In this article there is raised a subject of possibility of using the work of local content on the Internet. There was verified the assumption that the Internet can be a useful tool for local governments to obtain structured informations. Moreover there were pointed the Internet services, of which people associated with local government are the biggest group of all people using it.

Key words: Internet, self-study, local government

1. Wprowadzenie

Jednym z warunków rozwoju społeczeństwa informacyjnego jest zbudowanie sprawnie działającej administracji publicznej, co wiąże się z koniecznością wykorzystania współczesnych możliwości technologicznych¹. Należy do nich elektroniczna administracja (e-administracja), którą stanowią zintegrowane rozwiązania z zakresu informatyki, pozwalające udoskonalać administrowanie oraz świadczyć usługi publiczne². Wykorzystanie technologii teleinformatycznych w procesie zarządzania samorządami może wpływać na zmniejszenie kosztów ich funkcjonowania, a także odegrać ważną rolę w ożywianiu demokracji lokalnej⁴. Zasadność obrania tego kierunku potwierdzono przyjmując Europejską agendę cyfrową jako jeden z siedmiu projektów przewodnich strategii Europa 2020. Agenda cyfrowa ma na celu „uzyskanie trwałych korzyści ekonomicznych i społecznych z jednolitego rynku cyfrowego w oparciu o szybki i bardzo szybki internet i interoperacyjne aplikacje”⁵. Jednakże w dążeniu do usprawniania administracji nie należy zapominać o roli samokształcenia osób pracujących w samorządach w zakresie wiedzy przydatnej w pracy. Jest to szczególnie ważne w sytuacji, gdy wielu urzędników ciągle myli elektroniczną skrzynkę podawczą ze skrzynką e-mailową. Należy zgodzić się z Jakubem Kwaśnym, który stwierdził, że rozwój e-administracji i włączenie w ten sposób obywateli w proces decyzyjny są przesądzone. Uprzednio należy jednak pokonać szereg barier prawnych i organizacyjnych oraz wykazać się cierpliwością w oczekiwaniu na dokonanie się zmian kulturowych i społecznych. Jednakże nie ma wątpliwości, że administracja publiczna będzie w coraz większym zakresie wykorzystywała Internet jako narzędzie interakcji⁶.

Jak zauważył Józef Półturzycki – „Dawniej uczestnik pracy samokształceniowej był samotny i sam wypracowywał odpowiednie cele, metody i organizację swej działalności. Współcześnie towarzyszy mu wiele instytucji wspierających i ułatwiających realizację procesu samokształcenia. Ważną rolę spełniają poradnie samokształceniowe oraz materiały metodyczne i wskazówki do samodzielnej nauki”⁷. Rozwój technologii teleinformatycznych w pierwszej dekadzie XXI wieku sprawił, że także Internet stał się narzędziem o znacznym potencjale w zakresie samodzielnego pozyskiwania informacji i uzupełniania wiedzy. Procesom tym sprzyja stały wzrost ilościowy cyfrowych

zasobów informacji. Przewyższają one o trzy miliony razy informacje, które ludzkość zdołała dotychczas zgromadzić we wszystkich ksiązkach świata⁸. Nic zatem dziwnego, że Internet – udostępniając cyfrowe repozytoria – z powodzeniem przejmuje rolę tradycyjnej biblioteki. Lawinowo rosnąca ilość treści zamieszczanych w Internecie oraz coraz szersza dostępność tego medium sprawia, że uważane jest ono za ważne narzędzie ułatwiające dostęp do informacji⁹. Można zatem przypuszczać, że staje się on także narzędziem służącym zdobywaniu wiedzy rozumianej jako system informacji oraz umiejętność ich wykorzystania, a także czynnikiem kształtującym użytkowników. Internet odgrywa ponadto istotną rolę wspierającą pracowników samorządów w wykonywaniu administracji. Nabiera to szczególnego znaczenia wobec stale rosnących wymagań mieszkańców powiatów i gmin wobec samorządowców. Dlatego konieczne jest, aby stale poszerzali oni zasób swojej wiedzy i kompetencji. Jest to też wymóg współczesnej gospodarki, w której coraz większe znaczenie odgrywają czynniki niematerialne, takie jak wiedza. Niezwykle ważne jest zatem, aby samorządowcy umieli szybko i w sposób kompetentny reagować na zachodzące zmiany.

Wynika stąd cel niniejszego artykułu, czyli odpowiedź na pytanie o wykorzystanie Internetu jako narzędzia służącego samodzielnemu zdobywaniu informacji i pomocnego w samokształceniu wśród samorządowców subregionu płockiego. Interesujące wydaje się także, jakie serwisy i portale wspierają omawianą populację w procesie administrowania.

Przed przystąpieniem do przedstawienia metodologii i wyników badań warto wyjaśnić kluczowe pojęcia, którymi się posłużono w przedłożonej publikacji. Jednym z nich jest informacja. Zdaniem Wincentego Okonia jest to „każdy czynnik, który zmniejsza niepewność co do danego stanu rzeczy i ułatwia sterowanie, tj. zmianę tego stanu w inny”¹⁰. Istotnym pojęciem jest też wiedza, która zdaniem badacza stanowi „treści utrwalone w umyśle ludzkim w rezultacie gromadzenia doświadczeń i uczenia się”¹¹. Na potrzeby artykułu przyjęto definicję samokształcenia za Józefem Pólturzyckim. Autor ten samokształcenie przedstawił, jako „proces oświatowy prowadzony świadomie i aktywnie przez osoby podejmujące określone zadania poznawcze i kształcące”¹². Jako uzupełnienie warto podać definicję

Wincentego Okonia, który za samokształcenie uznał „wykształcenie poprzez działalność, której cele, treść, warunki i środki ustala sam podmiot”¹³.

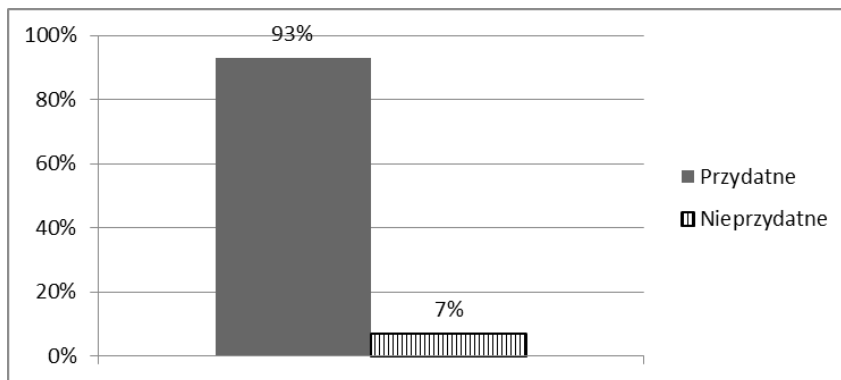
Sprecyzowania wymagają także pojęcia pracownik samorządowy i radny. Z ustawy z dnia 28 listopada o pracownikach samorządowych¹⁴ wynika, że pracownikami samorządowymi są osoby zatrudnione w: urzędach marszałkowskich i wojewódzkich samorządowych jednostkach organizacyjnych, starostwach powiatowych oraz powiatowych jednostkach organizacyjnych, urzędach gmin, jednostkach pomocniczych gmin, gminnych jednostkach budżetowych, a także samorządowych zakładach budżetowych, biurach związków jednostek samorządu terytorialnego oraz samorządowych zakładów budżetowych utworzonych przez te związki, biurach jednostek administracyjnych jednostek samorządu terytorialnego (art. 2 ustawy). Do kategorii pracowników samorządowych nie zalicza się pracowników zatrudnionych w jednostkach wymienionych powyżej, których status określają odrębne przepisy (art. 3). Wątpliwości występujące podczas kwalifikacji pracowników do kategorii pracowników samorządowych, a mające swoje źródło w nieprecyzyjności postanowień ustawy przedstawił, wskazując literaturę przedmiotu Jakub Szmit¹⁵. Jednakże w przeprowadzonym sondażu nie brały udziału osoby będące pracownikami jednostek, o których mowa w artykule trzecim wymienionej ustawy. Radny natomiast to przedstawiciel władzy lokalnej, członek wybieralnych organów samorządowych. W zależności od szczebla rozróżniamy radnych wojewódzkich, powiatowych, gminnych oraz radnych jednostek pomocniczych, np. sołectw, dzielnic, osiedli¹⁶.

2. Opis i wyniki badań

W poszukiwaniach odpowiedzi na postawione pytania zastosowano metodę sondażu diagnostycznego, która – zdaniem Lucjana Turowsa – posiada duże znaczenie w badaniach procesu, struktury, przebiegu i skutków samokształcenia dorosłych¹⁷. Do przeprowadzenia sondażu użyto kwestionariusza ankiety. Zawarte w niej pytania miały skłonić badanych do pogłębionej refleksji na temat samokształcenia, dzięki czemu spodziewano się pozyskać materiał o dużej wartości poznawczej, gdyż odzwierciedlający doświadczenia związane ze świadomym i celowym samokształceniem, pojmowanym jako konieczność życiowa i szansa sukcesu¹⁸.

Sondaż wśród pracowników oraz radnych samorządu terytorialnego przeprowadzono w okresie od 8 stycznia do 14 lutego 2013 roku na terenie powiatów subregionu płockiego, tj. płockiego, sierpeckiego, gostynińskiego i miasta Płock na prawach powiatu¹⁹. W tym celu skierowano prośbę o pomoc w wykonaniu badania wśród pracowników i działaczy samorządów oraz kwestionariusz ankiety w wersji elektronicznej do przedstawicieli władz samorządowych²⁰. Spodziewano się w ten sposób uzyskać odpowiedzi od pracowników samorządowych oraz działaczy samorządowych, jak na przykład radnych. Kwestionariusz ankiety obejmował m.in. pytania dotyczące przydatności Internetu jako narzędzia służącego zdobywaniu wiedzy na temat samorządu, pozyskiwania za pośrednictwem Internetu informacji przydatnych w pracy samorządowej, znajomości serwisów internetowych dla samorządowców oraz korzystania z tych serwisów. Arkusz ankiety zaopatrzone w metryczkę, która zawierała pytania o płeć, wiek, miejsce zamieszkania i wykształcenie.

Na prośbę o wzięcie udziału w sondażu odpowiedziały 104 osoby, od których uzyskano 104 prawidłowo wypełnione kwestionariusze. Wyniki opracowano posługując się programem IBM SPSS Statistics. Na podstawie sondażu zweryfikowano przypuszczenie, że Internet jest narzędziem użytecznym w pozyskiwaniu wiedzy przydatnej w pracy zawodowej w samorządzie i w działalności samorządowej. Potwierdziło to 98% ankieterowanych. Zdecydowana większość osób - 93%, w przeciągu roku poprzedzającego badanie pozyskała za pośrednictwem Internetu informacje przydatne w pracy. Dla pozostałych informacje uzyskane tą drogą nie były potrzebne.

Wykres 1. Przydatność informacji pozyskanych za pośrednictwem Internetu w pracy samorządowej. Źródło: Opracowanie własne.

Na pytanie o znane serwisy internetowe ankietowani najczęściej wymieniali Biuletyn Informacji Publicznej (BIP) – 22 razy. Najbardziej znanymi BIP-ami były biuletyny prowadzone przez Starostwo Powiatowe w Płocku, Mazowiecki Urząd Wojewódzki, Urząd Województwa Mazowieckiego oraz Urząd Miasta Płocka. Funkcjonowanie BIP-ów opiera się na konstytucyjnym prawie obywateli do uzyskiwania informacji o działalności organów władzy publicznej²¹. W szczególności wynika z ustawy o dostępie do informacji publicznej²². W artykule 9 tej ustawy stwierdzono, że stroną główną Biuletynu Informacji Publicznej tworzy minister właściwy do spraw informatyzacji. Natomiast władze publiczne oraz inne podmioty wykonujące zadania publiczne - m.in. organy władzy publicznej; podmioty reprezentujące państwowe osoby prawne albo osoby prawne samorządu terytorialnego oraz podmioty reprezentujące inne państwowe jednostki organizacyjne albo jednostki organizacyjne samorządu terytorialnego; podmioty reprezentujące inne osoby lub jednostki organizacyjne, które wykonują zadania publiczne lub dysponują majątkiem publicznym - tworzą własne strony Biuletynu Informacji Publicznej, na których udostępniają informacje²³. Podstawowym aktem wykonawczym regulującym funkcjonowanie biuletynów jest Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 18 stycznia 2007 r. w sprawie Biuletynu Informacji Publicznej²⁴. Dokument ten określa m.in. wymagania związane z układem oraz strukturą stron.

The screenshot shows the main page of the Biuletyn Informacji Publicznej (BIP) website. At the top, there is a navigation bar with links for 'Zaloguj się', 'Zarejestruj się', and 'Mapa serwisu'. Below this is a banner with the BIP logo and four portraits of people. The main content area is divided into several sections: a left sidebar with a menu of links, a central text area with a search bar and a 'Logowanie' section, and a bottom section for 'Najbliższe podmioty' with a map. The text in the central area describes the BIP's purpose and provides information on how to use the website.

Ilustracja 1. Strona główna Biuletynu Informacji Publicznej. Źródło: <http://www.bip.gov.pl>

Drugim najbardziej znanym serwisem internetowym okazał się, wymieniony 20 razy, portal <http://www.lex.pl>. Prowadzony jest on przez wydawnictwo Wolters Kluwer Polska, jednego z największych wydawców publikacji prawniczych i biznesowych w Polsce, należącego do międzynarodowego koncernu wydawniczego Wolters Kluwer. Portal prowadzi wiele serwisów, zawierających aktualne informacje przydatne w działalności samorządowej, a wśród nich LEX dla Samorządu Terytorialnego, LEX Zamówienia Publiczne, LEX Miejskowe Plany Zagospodarowania Przestrzennego, Vademecum Głównego Księgowego, Prawo Ochrony Środowiska, Serwis Budowlany. Serwisy te oferują rubryki: aktualności, zmiany w prawie, sprawy samorządowe, akty prawne dla samorządu, omówienia orzecznictwa, pytania i odpowiedzi oraz przegląd prasy. Zamieszczane są w nich też informacje o nowych wydawnictwach książkowych. Ponadto istnieje możliwość wykupienia licencji na korzystanie z dodatkowych treści, m.in. Systemu Informacji prawnej LEX. W celu ułatwienia komunikacji między odbiorcami a wydawcami serwisu uruchomiono adres e-mail, pod który można wysłać sugestie i uwagi.

Na trzecim miejscu pod względem popularności znalazł się serwis Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej (<http://www.sejm.gov.pl>) – wymieniono go 18 razy. Przeważnie wskazywano na Internetowy System Aktów Prawnych (<http://isap.sejm.gov.pl>), zawierający opisy bibliograficzne i teksty aktów prawnych opublikowanych w „Dzienniku Ustaw” oraz „Monitorze Polskim” wydawanych przez Prezesa Rady Ministrów. Informacje w bazie ISAP zamieszczane są w postaci elektronicznej w krótkim czasie po ich opublikowaniu. Poszukiwanie konkretnych dokumentów odbywa się poprzez wyszukiwarkę, umożliwiającą wyszukiwanie według roczników, według haseł oraz wyszukiwanie złożone. Użytkownicy mają do dyspozycji opcję pomocy, w której zawarto strukturę opisu dokumentów oraz zasady wyszukiwania. Serwis ISAP nabiera dużego znaczenia z uwagi na decyzję wydawcy o zaprzestaniu od 2012 r. druku „Dziennika Ustaw” i „Monitora Polskiego”.

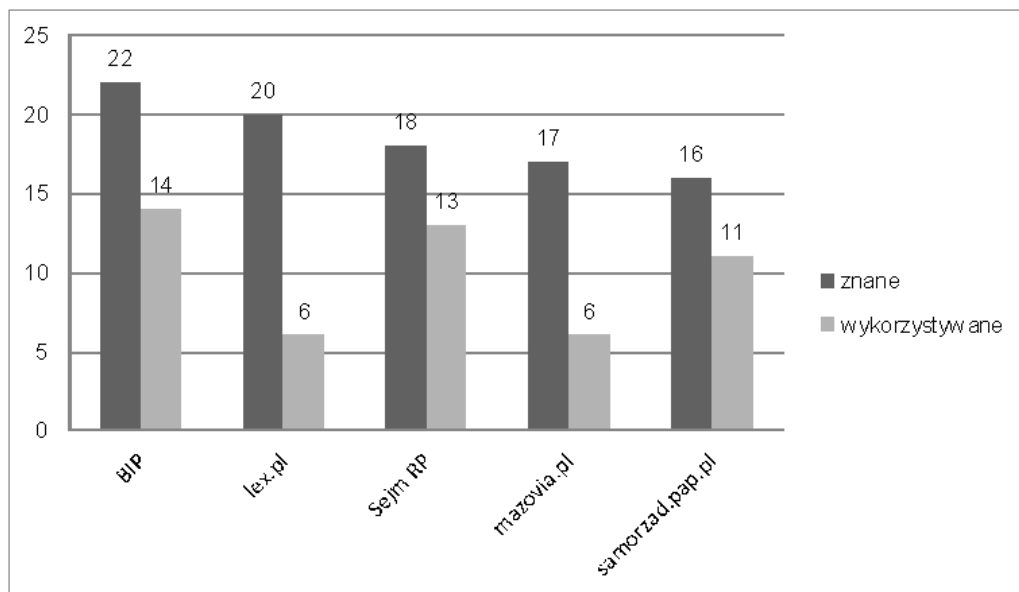
Bardzo znaną okazała się strona Samorządu Województwa Mazowieckiego (<http://www.mazovia.pl>), wymieniono ją 17-krotnie. W serwisie zaoferowano podstawowe informacje o województwie i jego samorządzie, ale też szczegółowe wiadomości dotyczące konkretnych

zagadnień, np. bezpieczeństwa, edukacji, finansów, nieruchomości, ochrony środowiska, transportu, rolnictwa, zdrowia i pomocy społecznej, turystyki, planowania regionalnego.

Wśród najbardziej znanych portali internetowych znalazł się także Serwis Samorządowy PAP (<http://www.samorząd.pap.pl>), wskazany 16 razy. Jest to serwis prowadzony przez Polską Agencję Prasową i redagowany z myślą o samorządowcach. Na atrakcyjnej graficznie stronie głównej prezentowane są przede wszystkim aktualności. Oprócz informacji tekstowych strona zawiera liczne multimedia. Panel główny obejmuje podstawowe działy: Sejmik, Zarząd, Urząd, Województwo, Unia Europejska, Komitet Regionów, Dla mediów, Kontakt, Szukaj. Po kliknięciu odsłaniają one swoją wewnętrzną strukturę. Na podstronach znajdują się działy tematyczne, np. E-Administracja, Edukacja, Finanse, Fundusze Unijne, Kultura, Praca, Prawo, Środowisko, Zdrowie. Redakcja oferuje ponadto galerię zdjęć oraz takie formy komunikacji z odbiorcami jak czat i newsletter. Kolejne z wymienionych serwisów wymienione były od 7 do 1 razy²⁵. Łącznie badani wymienili 64 różne serwisy, lecz 22% ankietowanych nie potrafiło wymienić żadnej nazwy. 87% z nie potrafiących podać żadnego serwisu internetowego to mężczyźni. Prawie 70% z nich należało do kategorii wiekowych 51-60 lat (52%) oraz 61 i więcej lat (17%). 74% z tych, którzy nie potrafili wymienić żadnego serwisu internetowego przydatnego w działalności samorządowej było mieszkańcami wsi. W grupie nie potrafiących podać żadnych serwisów 44% osób legitymowało się wykształceniem średnim, 39% wyższym magisterskim, a 17% wyższym licencjackim.

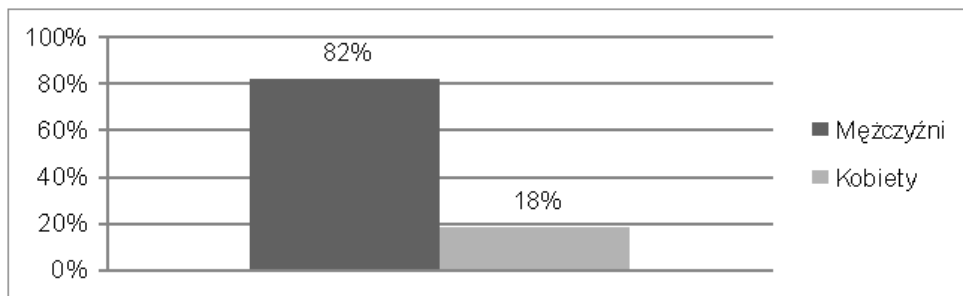
Pracownicy i działacze samorządowi w ciągu roku poprzedzającego badanie najczęściej korzystali z biuletynów informacji publicznej jednostek samorządu terytorialnego, wskazano je 14 razy. Niewiele mniej osób, bo 13 skorzystało ze strony Sejmu RP, w tym z Internetowego Systemu Aktów Prawnych. Na trzecim miejscu znalazł się serwis <http://www.samorząd.pap.pl>, wymieniło go 11 osób. Po 6 osób wskazało, że w ostatnim roku korzystały ze stron internetowych: <http://www.mazovia.pl> oraz <http://www.lex.pl>. Pozostałe strony wymieniane były od 5 do 1 razy²⁶.

Wykres 2. Najbardziej znane i najczęściej wykorzystywane serwisy internetowe dla samorządowców [według liczby wskazań]. Źródło: Opracowanie własne

łącznie ankietowani wymienili 51 różnych serwisów internetowych. Można ponadto zauważyć, że badani wykazali się znajomością większej liczby serwisów w ogóle aniżeli tych, z których korzystali w ciągu roku poprzedzającego badanie. 28% ankietowanych nie korzystało z żadnego serwisu internetowego poruszającego tematykę samorządową. Wśród niekorzystających z żadnego serwisu internetowego dla samorządowców było 82% mężczyzn.

Wykres 3. Płeć badanych, którzy nie korzystali z żadnego serwisu dla samorządowców. Źródło: Opracowanie własne

59% z tych, którzy nie korzystali z samorządowych serwisów internetowych w ciągu roku poprzedzającego badanie należy do kategorii wiekowych 51-60 lat (45%) oraz 61 i więcej lat (14%). 69% z tych, którzy nie korzystali z żadnego serwisu internetowego przydatnego w działalności samorządowej było mieszkańcami wsi. W omawianej grupie osób 41% legitymowało się wykształceniem średnim, tyle samo wyższym magisterskim, a 18% wyższym licencjackim.

3. Zakończenie

Podsumowując, należy stwierdzić, że przeprowadzone badanie potwierdziło przypuszczenie, że Internet jest narzędziem użytecznym w pozyskiwaniu wiedzy przydatnej w pracy zawodowej w samorządzie i w działalności samorządowej. Samokształcenie z wykorzystaniem tego nowoczesnego medium uzupełnia proces kształcenia pracowników administracji w instytucjach edukacyjnych²⁷. Warto także zwrócić uwagę osób związanych z samorządami na portale społecznościowe, z których coraz chętniej korzystają samorządy²⁸. Oferta tych mediów zawiera przede wszystkim wzajemne komunikowanie osób i grup, ale mogą one także ułatwiać pozyskiwanie przydatnych wiadomości. Ankietowani wykazali się znajomością wielu serwisów o tematyce samorządowej, wymieniali średnio po dwie nazwy, niektórzy jednak nie potrafili wskazać żadnej. Osoby, które wskazały, że w okresie roku poprzedzającego badanie korzystały z serwisów samorządowych, wymieniły średnio po 2 nazwy. Najbardziej znanymi i najczęściej wykorzystywanymi serwisami były Biuletyny Informacji Publicznych prowadzone przez jednostki samorządu terytorialnego²⁹. W grupie najpopularniejszych i najczęściej wykorzystywanych serwisów znalazły się też: <http://www.lex.pl>, strona Sejmu RP, serwis samorządowy Polskiej Agencji Prasowej oraz strona Samorządu Województwa Mazowieckiego. Warto zauważyć, że wśród nieznaną żadnego serwisu internetowego dla samorządowców i niekorzystających z nich przeważały osoby płci męskiej zamieszkałe na wsi. Większość z nich miała powyżej 51 lat. Widać zatem, że wśród osób związanych z samorządami pozostaje jeszcze spora grupa osób, dla których Internet nie jest nośnikiem oferty w zakresie uzupełniania wiedzy. Nie można jednak tego medium pomijać w samokształceniu, zwłaszcza, że –

jak uważał Józef Półturzycki – powoduje ono w oświacie korzystne przemiany, sprzyjające większej samodzielności, aktywności i lepszemu wykształceniu ludzi³⁰. Warto zatem umiejętnie wykorzystać unijne środki na szkolenia w zakresie wykorzystywania w pracy i w działalności nowoczesnych technologii teleinformatycznych, a w szczególności narzędzi dedykowanych pracownikom i działaczom samorządowym. Oczywiście, nie należy zapominać o skierowaniu odpowiedniej oferty szkoleniowej także do obywateli jako przyszłych użytkowników procesu komunikowania. Jak wynika z badań również w tym zakresie istnieje zapotrzebowanie³¹. Wprowadzenie kompleksowych rozwiązań obejmujących wszystkich członków wspólnot z pewnością przyniosłoby wymierne korzyści dla lokalnych wspólnot.

[1] Synteza na temat społeczeństwa informacyjnego: D. Grodzka, *Spółczesność informacyjna – idea, programy, badania*, „Studia Biura Analiz Sejmowych Kancelarii Sejmu” 2009, nr 3, s. 9-37.

[2] E. Zięba, *Miejsce e-administracji w kreowaniu społeczeństwa informacyjnego – teoria i praktyka*, „Rocznik Kolegium Analiz Ekonomicznych” 2012, zesz. 24, s. 345.

[3] P. Swianiewicz, *Wirtualny samorząd i demokracja lokalna*, „Samorząd Terytorialny” 2006, nr 4, s. 23.

[4] Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów, Europejska agenda cyfrowa, Bruksela 2010, s. 2.

[5] D. Pietrzyk, *W e-administracji wciąż bez rewolucji*, „Rzeczpospolita” 6 marca 2014 r., s. c3.

[6] J. Kwaśny, *Uwarunkowania rozwoju e-administracji w polskich samorządach*, [w:] *Kultura i administracja w przestrzeni społecznej Internetu*, red. Z. Rykła, J. Kinal, Rzeszów 2013, s. 116.

[7] J. Półturzycki, *Dydaktyka dorosłych*, Warszawa 1991, s. 21.

[8] W. Gogołek, *Ulotne swobody informacyjne społeczeństwa informacyjnego*, „Studia Medioznawcze” 2007, nr 4, s. 13.

[9] M. Szpunar, *Internet – medium informacji versus dezinformacji*, „E-mentor” 2007, nr 2, s. 49-50. Na temat zastosowania nowych technologii w samokształceniu patrz: J. Półturzycki, op. cit., s. 258-261.

- [10] W. Okoń, Nowy słownik pedagogiczny, Warszawa 1998, s. 134. Inne ujęcia informacji w sposób syntetyczny przedstawiono w: B. Stefanowicz, Informacja, Warszawa 2010, s. 13-28; K. Materska, Informacja w organizacjach społeczeństwa wiedzy, Warszawa 2007, s. 23-36.
- [11] Ibidem, s. 433.
- [12] Ibidem, s. 20.
- [13] W. Okoń, op. cit., s. 348.
- [14] Ustawa z dnia 28 listopada 2008 r. o pracownikach samorządowych, tekst jednolity: Dz.U. z 2008 r., Nr 223, poz. 11458.
- [15] J. Szmit, *Pojęcie pracownika samorządowego (uwagi de lege lata)*, „Samorząd Terytorialny” 2011, nr 3, s. 5-14.
- [16] Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym, tekst jednolity: Dz.U. z 2013 r. poz. 594 z późn. zm.; ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym, tekst jednolity: Dz.U. z 2013 r. poz. 595 z późn. zm.; ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa, tekst jednolity: Dz.U. z 2013 r. poz. 596 z późn. zm.
- [17] L. Tuross, *Andragogika ogólna*, Warszawa 2004, s. 387.
- [18] Ibidem, s. 388.
- [19] Subregion płocki definiowany jest w literaturze jako część województwa mazowieckiego obejmująca powiaty: płocki, sierpecki, gostyniński i miasto Płock, np. J. Godlewska, *Projekt badawczy „Pracodawca – Pracownik, inwestycja w kapitał ludzki. Opracowanie nt. Sytuacja demograficzna, społeczna i ekonomiczna subregionu płockiego w świetle analizy danych zastanych*, Warszawa 2008, s. 3; *Analiza zapotrzebowania na zawody związane z zieloną gospodarką w subregionie płockim. Raport końcowy zrealizowany w ramach projektu „Zielony potencjał subregionu płockiego szansą rozwoju rynku pracy”*, Płock 2012, s. 22-25.
- [20] Prośby skierowano do: Andrzeja Nowakowskiego, prezydenta miasta Płocka; Artura Jaroszewskiego, przewodniczącego Rady Miasta Płocka; Michała Boszko, starosty płockiego; Adama Sierockiego, przewodniczącego Rady Powiatu Płockiego; Włodzimierza Śniecikowskiego, burmistrza miasta Gostynina; Jolanty Syski-Szymczak, przewodniczącej Rady Miejskiej w Gostyninie; Jana Baranowskiego, starosty gostynińskiego, Zdzisława Tarki, przewodniczącego Rady Powiatu Gostynińskiego; Jana Laskowskiego, starosty sierpeckiego; Marka Chrzanowskiego, przewodniczącego Rady Miejskiej Sierpca; Juliusza Gorzkosia, przewodniczącego Rady Powiatu Sierpeckiego; Marka Kośmidra, burmistrza miasta Sierpca. Pomocy podczas badania udzielił ponadto poseł RP Piotr Zgorzelski, przewodniczący Komisji Samorządu Terytorialnego i Polityki Regionalnej Sejmu RP.

[21] Art. 61 Konstytucji RP z dnia 2 kwietnia 1997 r., Dz.U. z 1997 r. Nr 78, poz. 483 z późn. zm.

[22] Szerzej: *Dostęp do informacji publicznej – wybrane zagadnienia*, red. W. Koński, Płock 2011, ss. 228.

[23] Ustawa z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej, Dz.U. z 2001 r. Nr 112, poz. 1198 z późn. zm.

[24] Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 18 stycznia 2007 r. w sprawie Biuletynu Informacji Publicznej, Dz.U. z 2007 r. Nr 10, poz. 68.

[25] W tej grupie znalazły się m.in. następujące serwisy: www.infor.pl, www.portalsamorzadowy.pl, www.ceidg.gov.pl, www.powiat-plock.pl, www.gazetaprawna.pl, www.mf.gov.pl, www.publiczni.pl, www.orzeczenia.nsa.gov.pl, www.sn.pl, www.mos.gov.pl, www.gofin.pl, www.rp.pl, www.stat.gov.pl, www.mg.gov.pl, www.ms.gov.pl, www.abc.com.pl, www.geoportal.gov.pl, www.gus.pl, www.mazowieckie.pl, www.msw.gov.pl, www.mazowia.pl, www.informacjasamorzadowa.pl, www.warszawa.rio.gov.pl, www.mg.gov.pl, www.krs-online.com.pl, www.wartowiedziec.org, www.iia.org.pl, www.uzp.gov.pl, www.giodo.gov.pl, www.pogodynka.pl, www.cemed.pl, www.zosprp.pl, www.odpady.net.pl, www.urbanistyka.info, www.poznan.zmp.pl, www.mrr.gov.pl, www.wp.pl, www.prawo.legeo.pl, www.nbp.pl, www.gitd.gov.pl, www.samorzad.pl, www.parp.gov.pl, www.roefs.pl, www.ngo.pl, www.mazowsze.3sektor.org, www.parpa.pl, www.pigtsis.pl, www.pgi.gov.pl, www.efs.gov.pl, www.transport.gov.pl, www.wfosigw.pl, www.portaladministracji.pl, www.dziennikustaw.gov.pl, www.frdl.org.pl.

[26] Były to m.in.: www.mazowsze.pl, www.msw.gov.pl, www.portalsamorzadowy.pl, www.powiat-plock.pl, www.armir.gov.pl, www.poradyprawne.biz.pl, www.informacjasamorzadowa.pl, www.administracja.mac.gov.pl, www.wartowiedziec.org, www.iia.org.pl, www.uzp.gov.pl, www.giodo.gov.pl, www.infor.pl, www.gazetaprawna.pl, www.pozytek.gov.pl, www.pogodynka.pl, www.cemed.pl, www.mazowieckie.pl, www.zosprp.pl, www.odpady.net.pl, www.publiczni.pl, www.urbanistyka.info, www.rp.pl, www.gus.gov.pl, www.poznan.zmp.pl, www.polityka.pl, www.wspolnota.org.pl, www.mazowia.pl, www.warszawa.rio.gov.pl, www.mf.gov.pl, www.gofin.pl, www.stat.gov.pl, www.nbp.pl, www.transport.gov.pl, www.ceidg.gov.pl, www.mos.gov.pl, www.roefs.pl, www.ms.gov.pl, www.parpa.pl, www.pigtsis.pl, www.orzeczenia.nsa.gov.pl, www.geoportal.gov.pl, www.pgi.gov.pl, www.abc.com.pl, www.efs.gov.pl, www.wfosigw.pl, www.rio.gov.pl, www.krs-online.com.pl, www.ksiegi-wieczyste-online.pl.

- [27] Szerzej na temat kształcenia pracowników administracji przez instytucje edukacyjne patrz: M. Żukowski, *Problematyka wykształcenia urzędników państwowych i samorządowych*, „Samorząd Terytorialny” 2010, nr 10, s. 29-45.
- [28] A. Adamska, *Aktywność jednostek samorządu lokalnego w serwisach społecznościowych na przykładzie województwa podkarpackiego*, „Rocznik Samorządowy” 2012, tom 1, ss. 9-19.
- [29] Paweł Kuca wskazał, że także samorządy podkarpackie często wykorzystują BIP jako podstawowe, narzucone przepisami narzędzie działań komunikacyjnych. P. Kuca, *Nowe media jako narzędzia polityki komunikacyjnej w samorządzie terytorialnym. Doświadczenia podkarpackie*, [w:] *Lokalne komunikowanie polityczne*, red. W. Furman i P. Kuca, Rzeszów 2013, s. 26.
- [30] J. Półturzycki, op. cit., s. 335.
- [31] B. Kasprzyk, *Aspekty funkcjonowania e-administracji dla jakości życia obywateli*, „Nierówności społeczne a wzrost gospodarczy” 2011, nr 23, s. 352.

Bibliografia

Źródła

Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów, Europejska agenda cyfrowa, Bruksela 2010.

Literatura

Adamska A., *Aktywność jednostek samorządu lokalnego w serwisach społecznościowych na przykładzie województwa podkarpackiego*, „Rocznik Samorządowy” 2012, tom 1.

Analiza zapotrzebowania na zawody związane z zieloną gospodarką w subregionie płockim. Raport końcowy zrealizowany w ramach projektu „Zielony potencjał subregionu płockiego szansą rozwoju rynku pracy”, Płock 2012.

Dostęp do informacji publicznej – wybrane zagadnienia, red. W. Koński, Płock 2011.

Godlewska J., *Projekt badawczy „Pracodawca – Pracownik, inwestycja w kapitał ludzki. Opracowanie nt. Sytuacja demograficzna, społeczna i ekonomiczna subregionu płockiego w świetle analizy danych zastanych*, Warszawa 2008.

Gogołek W., *Ulotne swobody informacyjne społeczeństwa informacyjnego*, „Studia Medioznawcze” 2007, nr 4.

Grodzka D., *Spółeczeństwo informacyjne – idea, programy, badania*, „Studia Biura Analiz Sejmowych Kancelarii Sejmu” 2009, nr 3.

Kasprzyk B., *Aspekty funkcjonowania e-administracji dla jakości życia obywateli*, „Nierówności społeczne a wzrost gospodarczy” 2011, nr 23.

Kuca P., *Nowe media jako narzędzia polityki komunikacyjnej w samorządzie terytorialnym. Doświadczenia podkarpackie*, [w:] *Lokalne komunikowanie polityczne*, red. W. Furman, P. Kuca, Rzeszów 2013.

Kwaśny J., *Uwarunkowania rozwoju e-administracji w polskich samorządach*, [w:] *Kultura i administracja w przestrzeni społecznej Internetu*, red. Z. Rykła, J. Kinal, Rzeszów 2013.

Materska K., *Informacja w organizacjach społeczeństwa wiedzy*, Warszawa 2007.

Okoń W., *Nowy słownik pedagogiczny*, Warszawa 1998.

Pietrzyk D., *W e-administracji wciąż bez rewolucji*, „Rzeczpospolita” 6 marca 2014 r.

Pólturzycki J., *Dydaktyka dorosłych*, Warszawa 1991.

Stefanowicz B., *Informacja*, Warszawa 2010.

Swianiewicz P., *Wirtualny samorząd i demokracja lokalna*, „Samorząd Terytorialny” 2006, nr 4.

Szmit J., *Pojęcie pracownika samorządowego (uwagi de lege lata)*, „Samorząd Terytorialny” 2011, nr 3.

Szpunar M., *Internet – medium informacji versus dezinformacji*, „E-mentor” 2007, nr 2.

Turoś L., *Andragogika ogólna*, Warszawa 2004.

Zięba E., *Miejsce e-administracji w kreowaniu społeczeństwa informacyjnego – teoria i praktyka*, „Rocznik Kolegium Analiz Ekonomicznych” 2012, zesz. 24.

Żukowski M., *Problematyka wykształcenia urzędników państwowych i samorządowych*, „Samorząd Terytorialny” 2010, nr 10.

Akty prawne

Konstytucja RP z dnia 2 kwietnia 1997 r., Dz.U. z 1997 r. Nr 78, poz. 483 z późn. zm.

Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym, tekst jednolity: Dz.U. z 2013 r. poz. 594 z późn. zm.

Ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym, tekst jednolity: Dz.U. z 2013 r. poz. 595 z późn. zm.

Ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa tekst, Dz.U. z 2013 r. poz. 596 z późn. zm.

Ustawa z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej, Dz.U. z 2001 r. Nr 112, poz. 1198 z późn. zm.

Ustawa z dnia 28 listopada 2008 r. o pracownikach samorządowych, Dz.U. z 2008 r. Nr 223, poz. 11458.

Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 18 stycznia 2007 r. w sprawie Biuletynu Informacji Publicznej, Dz.U. z 2007 r. Nr 10, poz. 68.

Bibliography

1. Adamska, A. (2012), Aktywność jednostek samorządu lokalnego w serwisach społecznościowych na przykładzie województwa podkarpackiego. *Rocznik Samorządowy*, 1.
2. Godlewska, J. (2008). *Projekt badawczy „Pracodawca – Pracownik, inwestycja w kapitał ludzki. Opracowanie nt. Sytuacja demograficzna, społeczna i ekonomiczna subregionu płockiego w świetle analizy danych zastanych*. Warszawa.
3. Gogołek, W. (2007). Ulotne swobody informacyjne społeczeństwa informacyjnego. *Studia Medioznawcze*, 4.
4. Grodzka, D. (2009). Społeczeństwo informacyjne – idea, programy, badania. *Studia Biura Analiz Sejmowych Kancelarii Sejmu*, 3.
5. Kasprzyk, B. (2011). Aspekty funkcjonowania e-administracji dla jakości życia obywateli. *Nierówności społeczne a wzrost gospodarczy*, 23.
6. Koński, W. eds. (2011). *Dostęp do informacji publicznej – wybrane zagadnienia*. Płock.
7. Kuca, P. (2013). Nowe media jako narzędzia polityki komunikacyjnej w samorządzie terytorialnym. Doświadczenia podkarpackie. In: Furman, W. & Kuca, P. eds. (2013). *Lokalne komunikowanie polityczne*. Rzeszów.

8. Kwaśny, J. (2013). Uwarunkowania rozwoju e-administracji w polskich samorządach. In: Rykła, Z. & Kinala, J. eds. (2013). *Kultura i administracja w przestrzeni społecznej Internetu*. Rzeszów.
9. Materska, K. (2007). *Informacja w organizacjach społeczeństwa wiedzy*. Warszawa.
10. Okoń, W. (1998). *Nowy słownik pedagogiczny*. Warszawa.
11. Pólturzycki, J. (1991). *Dydaktyka dorosłych*. Warszawa.
12. Stefanowicz, B. (2010). *Informacja*. Warszawa.
13. Swianiewicz, P. (2006). Wirtualny samorząd i demokracja lokalna. *Samorząd Terytorialny*, 4.
14. Szmit, J. (2011). Pojęcie pracownika samorządowego (uwagi de lege lata). *Samorząd Terytorialny*, 3.
15. Szpunar, M. (2007). Internet – medium informacji versus dezinformacji. *E-mentor*, 2.
16. Turoś, L. (2004). *Andragogika ogólna*. Warszawa.
17. Zięba, E. (2012). Miejsce e-administracji w kreowaniu społeczeństwa informacyjnego – teoria i praktyka. *Rocznik Kolegium Analiz Ekonomicznych*, 24.
18. Żukowski, M. (2010). Problematyka wykształcenia urzędników państwowych i samorządowych. *Samorząd Terytorialny*, 10.

Dr Andrzej Kansy: pracownik Towarzystwa Naukowego Płockiego, adiunkt w Szkole Wyższej im. Pawła Włodkowica w Płocku. E-mail: aktnp@interia.pl.
